

संस्कृतभारती
पत्रालयद्वारा संस्कृतम्

शिक्षापरीक्षा

समयः - घण्टात्रयम्

दिनम् - विजय सं॥ श्रावणकृष्णपञ्चमी

अङ्काः - १००

भानुवासरः, २५.०८.२०१३

I. अ. संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत ।

५

१. दुर्योधनः कान् कथं पश्यति स्म ?
२. नारदः कस्य कं सन्देशं गृहीत्वा कुत्र आगतः ?
३. श्रीविष्णुः कम् अवतारं धृत्वा कम् अमारयत् ? कृष्णावतारे किं कर्तव्यम् आसीत् ?
४. शिवः अर्जुनेन सह योद्धुं कम् अप्रेषयत् ?
५. रावणः पूर्वस्मिन् जन्मनि कः आसीत् ? अग्रिमजन्मनि कः जातः ?

आ. एतयोः श्लोकयोः पदविभागम् अन्वयरचनां च कृत्वा तात्पर्यकन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

६

१. स घोषो धार्तराष्ट्राणां हृदयानि व्यदारयत् ।
नभश्च पृथिवीं चैव तुमुलो व्यनुनादयन् ॥
२. अपर्याप्तं तदस्माकं बलं भीष्माभिरक्षितम् ।
पर्याप्तं त्विदमेतेषां बलं भीमाभिरक्षितम् ॥

इ. सुभाषितयोः अन्वयार्थं तात्पर्यं च कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

८

१. आशा नाम नदी मनोरथजला तृष्णातरङ्गाकुला
रागग्राहवती वितर्कविहगा धैर्यद्रुमध्वंसिनी ॥
मोहावर्तसुदुस्तरातिगहना प्रोत्तुङ्गचिन्तातटी
तस्याः पारगता विशुद्धमनसो नन्दन्ति योगीश्वराः ॥
२. फलमलमशनाय स्वादु पानाय तोयं
क्षितिरपि शयनार्थं वाससे वल्कलं च ।
नवधनमधुपामभ्रान्तसर्वेन्द्रियाणाम्
अविनयमनुमन्तुं नोत्सहे दुर्जनानाम् ॥

(प.प.प.)

II. अ. प्रश्नानाम् उत्तरं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

६

१. विषममसिधाराव्रतं किम् ?
२. कः विद्वान् ?
३. महतां प्रकृतिमण्डनं किम् ?

आ. ससन्दर्भं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत ।

१२

१. मूषकं ग्रहीतुं पर्वतस्य खननमिव ।
२. त्वं तं शरणं गच्छ ।
३. तं जेतुं भवता उपायः करणीयः ।
४. अतः शत्रुः सः अस्माभिः जेतव्यः ।

इ. प्रहेलिकयोः उत्तरम् अर्थं च कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

६

१. वृक्षाग्रवासी न च पक्षिजातिः
तृणं च शय्या न च राजयोगी ।
आपीतवर्णो न च हेमधातुः
अतश्च ताम्रः सुरसः कः एषः ?
२. का कान्ता कालियारातेः पुनरर्थे किमव्ययम् ।
किं वन्द्यं सर्वदेवानां फलेषु किमु सुन्दरम् ?

III. अ. अधः दत्तानां कृदन्तानाम् इतरे वचने लिखत ।

५

१. क्रीडतः ..... (षष्ठी)
२. .... स्पर्धमानाभ्याम् ..... (चतुर्थी - स्त्री)
३. ददत् ..... (पठन्तीषु)
४. .... पठन्तीषु
५. .... अधीयानेषु

आ. आवरणे लिखितस्य धातोः वर्तमानकृदन्तरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।

५

१. पिता पाठं ..... पुत्रम् अपश्यत् । (पठ्)
२. वृद्धः इदानीं घनाहारं स्वीकर्तुं ..... अस्ति । (शक्)
३. द्वारे ..... सेवकेन अन्तः प्रवेशः निवारितः । (स्था)
४. क्षीरं ..... धेनुः तृणं खादितवती । (दा)
५. व्याघ्रात् ..... जनाः पलायितवन्तः । (भी)

इ. युक्तं चतुर्थपदं लिखत ।

४

१. ऐश्वर्यम् - सुजनता, तपः - .....

२. माने - दैन्यभयम्, गुणे - .....
 ३. शिरसि - गुरुपादप्रणयिता, श्रवणयोः - .....
 ४. कचित् - कन्थाधारीः, कचिदपि च - .....

IV. अ. सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत । (षण्णामेव) ६

१. जगन्नाथः २. सैल्लापः ३. जगद्रक्षकः ४. वणिग्घसति
 ५. मृच्छकटिकम् ६. षड्मर्याणि ७. तस्मिन्नविश्वासः

आ. संयोज्य सन्धिनाम लिखत । (षण्णामेव) ६

१. द्रुपदः + द्रौपदेयाः २. पूर्वस्मिन् + अध्याये
 ३. षड् + खाद्यनि ४. दुःखम् + त्यज
 ५. परिषद् + कार्यम् ६. सम्यक् + अभिहितम्
 ७. सुगण् + ईशः

इ. एतानि पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत । ५

१. व्याप्नुवद्भिः २. आगतायाम् ३. पठत्सु ४. स्फुरन्त्याः ५. धावन्तीः

ई. सन्धिं कृत्वा विसर्गस्य स्थाने कः आदेशः केन नियमेन प्राप्तः इति लिखत ।

१. इन्द्रियैः + चरन् २. एषः + खादति ६
 ३. पुनः + अगच्छत् ४. सः + अपि
 ५. बालाः + आगताः ६. हरिः + गच्छति

V. अ. गणे अनर्हं पदं पृथक्कुरुत । कारणं च लिखत । ३

१. तस्मिन्नहनि, जगन्नियामक, तन्निराकरणम्, महन्नक्षत्रम्
 २. दाशरथिः, भृगुः, राघवः, काकुत्स्थः
 ३. तस्मिन्नेव, कुर्वन्नेव, उन्नयन्, रुदन्नागतः

आ. अधः दत्तेषु एकं विषयम् अधिकृत्य दशाभिः वाक्यैः संस्कृतेन लघुप्रबन्धं लिखत । ५

१. युधिष्ठिरं प्रति व्यासमुनेः वचनम् ।
 २. श्रीकृष्णं प्रति उद्धवस्य स्वाभिप्रायकथनम् ।

इ. एकं न्यायं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत । २

१. श्वश्रुर्निर्गच्छोक्तिन्यायः ।
 २. पिष्टपेषणन्यायः ।

V1. अ.कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवदत ।

५

१. मनो हि हेतुः सर्वेषाम् इन्द्रियाणां प्रवर्तने ।
२. अप्रकटीकृतशक्तिः शक्तोऽपि जनस्तिरस्क्रियां लभते ।
३. धीराणां चित्तरत्नं वज्रादपि अखण्डितम् ।
४. स्वे स्वे कर्मण्यभिरतः संसिद्धिं लभते जरः ।
५. अव्यवस्थितचित्तस्य प्रसादोऽपि भयङ्करः ।

आ. संस्कृतभाषया अनुवदत ।

५

1. Why did all of you keep quite when we all come ?
ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬಂದಾಗ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಯಾಕೆ ಮೌನವಾದಿರಿ ?
2. Generally every one gets angry with the beggars that beg.
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಭಿಕ್ಷೆಬೇಡುವವರನ್ನು ಕಂಡು ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
3. The lady workers doing the work wanted more money.
ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೆಂಗಸರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಬಯಸಿದರು.
4. Everything is achieved by you going along the right way.
ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ನೀವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು.
5. The wicked were satisfied by criticizing others.
ಕೆಟ್ಟವರು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

***